

Ese de jône ori in septemana: Joi-a si Dami-
nee'a; éra candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei séu de patru ori
in septemana.

Pretinla de prenumeratiune

pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 „ „
„ patriariu	2 „ „
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu întregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 „ „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se
adresá si corespondintiele, ce privescu Re-
dactiunea, administratiunea séu speditur'a;
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi éra
cele anonime nu se vor publica.

Pentru ananele si alte comunicatiuni de înter-
su privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linia; repetiri e se facu cu protiu scadiutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

Esemplare complete mai avemus de
la inceputulu semestrului, adeca de la
nr. 56.

Redactiunea.

Pesta, 13/25 aug. 1869.

Spuseramu de unadi cá oficiósele
din Viena s'au incaieratu cu oficiósele
din Berolinu. Ce mai scandala facu
aceste copile ale fondului secretu, o prin-
de mirarea pe Europ'a intréga. Asiè se
vorbesce cá tóte acesteá se intempla
pentru fericirea nóstra. Noi ne-am crede
deocamandata destulu de fericiti, daca
cért'a loru nu ni-ar costá de catu spesele
pentru condeie si chartia.

Fói'a angla „Econ.“ îndemna orga-
nele de amendóue partile ca de odata
se depuna condeiele, cáci i se impare
cumca numai in acestu modu s'ar poté
sfarsi acésta afacere atatu de incalcita
si de molestatória.

Catu pentru noi, suatulu cestu naivu
alu anglului, ne omóra cu omeni'a. Noi
adeca, la tóta intemplanu nu vremu ca
cért'a redactiuniloru se crésca a deveni
o cért'a diplomatica, dar de alta parte
neci nu dorimu ca oficiósele se incete cu
totulu de la frecarile in afacerile esterne.

Nu potemu dori acésta incetare, cá-
ci oficiósele nóstre, delocu ce n'ar mai
avé de lucru in strainetate, si-ar intruni
tóte poterile a dá éra si navala n'ar fá-
cerile interne, desclimitu preste natiuna-
litatele cari nu sunt bune bucuróse a can-
tá osana stepanitoriloru ce le apésa.

Cum e acum'a, asiè este mai bine,
— cá n'au regasu a ne injurá.

In adeveru cá nóa nu multu ni pé-
sa de injuriile oficióseloru candu vinu
cu rondulu la noi; dar totusi îmbelatiu-
nile loru ni rebelau sentimentele de mor-
rala si de buna-cuviintia. Acum si des-
pre acésta parte suntemu in pace. —

Mari'a Sa Napoleone III. imperatu-
lu franciloru, desvólta multa energiá cu
privintia la reformele ce tinde a le in-
troduce in tíer'a sa. Ministeriulu tiéne
consilie preste consilie, mai la tóte pre-
siede imperatulu, si chiar candu e mor-
bosu, presiede din patu. Senatulu anca
si-face detorinti'a desbatendu si adop-
tandu mereu propunerile regimului.

In Spani'a se intemplanu cateva ata-
cari intre armata si bandele carliste.
Pana acum a invinsu pururia armat'a gu-
vernului; — asià vestesce telegrafulu
carele e in man'a guvernului.

Pre de alta parte ministeriulu spa-
niolu, 'si dá tóta trud'a a medilóci de la
episcopi se induplece pe preoti a stá in
linisce. Preotii spanioli, precum se scie,

sunt mai vertosu monarchisti si descli-
nitu carlisti.

Durabilitatea starii actuale din Cislaita-
nia si Transilvania.

„Correspondance Sluve.“ ce apare
la Prag'a, scrie in nr de'n 21 augustu,
intre altele, acesteá: „Ce este dualismulu?
Ce insémna, intr'o tíera compusa de na-
tionalitati diferite, una sistema prin
care dóue rase in minoritate, cari nu se
potu intielege neci intre sine, se dom-
néscá a supra raseloru ce sunt in ma-
joritate? Póte acést'a se aiba durata? Ci-
ne este in Austri'a celu multiamitu de
acésta sistema, chiar intre ceia pe cari
ii favoresce spre daun'a altor'a? S'a des-
legatu o singura cestiune interna, dintre
cate facu slabitiunea Austriei?“

Cumca unguirii cu nemtii nu se pré-
potu intielege neci intre sine, acést'a se
vede destulu de apriatu mai la fie-care
cestiune, asiè d. e. acum in cestiunea
fruntarieloru militari. Imperatulu prin
autografu a demandatu inceperu desar-
marii granitiloru, si a nume pentru a-
cum se desarma dóue regiminte si mai
bine de croati, alu caror'a teritoriu
capeta administratiune civila si se ane-
sésa la Croati'a civila respective la Un-
gari'a. Va se dica, in asta cauza au doban-
ditu unguirii. Credeti cá fratii loru de
dualismu, nemtii, se bucura cá a succesu
deslegarea unei cestiuni grele? De felju,
umflate privindu chiorisii la doband'a
ungurésca. Óre acesteá sunt dovedi pen-
tru durabilitatea starii actuale?

— Prin mai multe foi se preumblá
faim'a cá ministeriulu nemtiescu (ingri-
gitu nu cumva cehii cu ocaziunea serba-
torii natiunale in ónorea lui Husu, se in-
trepinda ceva lucruri ce n'ar fi placute
la naltale locuri) a facutu cateva despu-
setiuni militare. De curundu, oficiolatele
intrevenira a desface éra si unu meetingu
cehescu de cateva mii. Sunt óre dovedi
pentru durabilitate?

— S'a pornitu de multu cunoscut'a
speditiune austro-ungurésca catra Asi'a
de resaritu, ca se incheia tractate comer-
ciale cu statele de acolo. In asta spedi-
tiune este din partea unguiriloru si unu gre-
cu magiarisatu, cu numele Xantus. Acum
intielege „Magy, Ujs.“ cumca Xantus a tri-
misu ministeriului ungu. o tanguire lunga:
cá comandantii speditiunei, vorbescu
prin statele asiatiche numai de imperati'a
Austriei, dar de Ungari'a nu se pomenesce.
Xantus a pretinsu se se vorbésca de im-
perati'a austro-ungurésca, dar oficiarii au
respinsu pretensiunea espeptorandu- se
cá starea de astadi e numai trecatória,
póte se fie schimbata pana se sosésca ei

a casa, apoi nu se respicau cu destulu
respectu despre Imperatulu (?) carele a
primitu acésta stare scl. Xantus cere in-
voirea ministeriului ungu. ca se paresésca
speditiunea desbarcandu pre malulu cutarui
statu civilisatu. E acést'a o dovéda
pentru durabilitate?

— „N. Freier Ll.“ diurnalu ungu-
rescu ca tóte diurnalele ce se scriu nem-
tiesce in Ungari'a, in nr. din 25 aug. spune
cá in Croati'a nu numai parti'a natiunala
e nemultiamita, ci sunt nemultiamiti chiar
si unionistii ce tiéneau cu unguirii si deci
multi unionisti trecu la politic'a de passi-
vitate, precum contii Iancovits, Hellen-
bach scl. E dovéda pentru durabilitate?

— Fói'a clericala din Vien'a „Volks-
freund“ primesce din Varzin scirea cá
Bismark ascépta destramarea Austriei
pentru ca se-si efeptuésca planurile dsale.
„Pester L.“ organulu principalu alu de-
achistiloru, gasesce cá acea scire este de
atata importantia, in catu se ocupa de
dens'a chiar la loculu primu in revist'a sa
din nr. de la 25. aug. Óre cum de-a ajunsu
Austri'a la asta dóga, in catu se se vor-
bésca despre destramarea (desfacerea) ei?
Va fi óre poterea de vétia a starii actu-
ale . . . ?

Din Mehadi'a in 8/20 aug. 1869.

(Intre domnií oficieri din regimentulu de
granitia romano-banaticu nr. 13 nu esiste zelu
natiunalu.) Domnule Redactoru! Ti vei aduce
a minte cumca de dupa unu articlu din Albina
companii din cerculu Almajului, au fostu pró-
ieptatu a infintia o scóla reala romana in ora-
siulu Bosovici.

Spre scopulu acést'a, Bosovicenií au si
datu petitiunea loru catra maritul regimentu,
ca se li se dee voia, de a conchiuná o conferin-
tia, din preotii, invetiatorii si alesii comunelor
cercului Almajanu.

Conformu petitiunei acesteia, Domnulu
colonelu Stanoilovicu a si emis unu ordinu
numai catra trei companii ale Almajului, si pen-
tru consultarea proieptulu acestuia, s'a si otaritu
din'a de 24 aprilu/6 maiu a. c. in Bosoviciu; in
carea di incependu-se conferinti'a sub conduce-
rea dlui Maioru Seracinu si consultandu-se, din
caus'a cá unele comune din cerculu Almajului
(nu vreu se dicu opacite de unu d. capitánu)
pentru infintiaru scólei aceste realu nu se in-
voira, — proieptulu acést'a remase ne efeptuitu,
si de atunci pana acum'a nu mai e vorba nicai-
ria de intreprinderea Bosoviceniloru; — si Bo-
sovicenií necunoscentu proverbiulu, „intielep-
tulu, (nu vreu se dicu: viclénulu) fagaduescu,
nobunulu trage nadejde“ — se multiamira nu-
mai cu acea, cá d. Maioru Seracinu, li promise
la sabi'a dsale cumca densulu ca romanu va
scrié, in privintia intreprinderii acesteia, Inal-
tiei Sale c. r. archiduce Albrechtu, — si Ddiu
scie mai cate alte promisiuni.

Romanií din regimentulu rom. banaticu,
pana acum'a avura rabadare si acceptara, in spe-
rantia cá d. Maioru Seracinu cu capitanií roma-
ni, va se lucre in privintia infintiaru acelei
scóli gimnasiale séu reale romane, asià cum au
lucratu pentru infintiaru institutulu de cadeti
din Caransebesiu, si adeca: se caute a medilóci
ca regimentulu se trimita unu ordinu catra tóte
companiele, cum fu celu trimisu pentru infintia-
rea institutulu de cadeti, ca toti dd. capitani ai
regimentulu, se nesuésca a induplecá tóte co-
munele spre a contribui pentru infintiaru unei
scóli gimnasiale séu reale romane, in tienutulu
regimentulu, spre luminarea si naintarea tineri-
mei romane in literatur'a si in limb'a natiunei,
inse durere cá pana acum'a nimica in privintia
acést'a nu s'a lucratu, — si eu dle Redactoré!
crediu, cá d. Maioru Seracinu, cu capitanií ro-
mani, nu au alta téma (de nu lucre pentru na-
intarea literaturéi si a limbei natiunei romane)
de catu ca se nu-si strice propasirea pre carier'a
loru, desi fórté bine li este cunoscutu, cá pen-
tru luminarea si cultivarea fiesce-carei natiuni
sunt chiar si principiile Maiestatei Sale, pré in-
duratulu nostru Imperatu. Eu Te incredintiediú,
dle Redactoré! cá de éra d. Maioru Seracinu cu
capitanií romani, insufletiti de zelulu natiunalu,
si de nu li lipsiá vointia a induplecá comunele
spre contribuirea pentru infintiaru unei scóli
gimnasiale séu reale romane, nu numai cá totu
regimentulu se invoiá spre acést'a si in 2 séu 3
ani se aduná unu capitalu de 150.000 fl. v. a.,
— ci, capitalulu acestuia, dupa cum audiú, ala-
turá comun'a Orsiavei, si fondulu seu, de 14.000
fl. v. a. din o comúca vointa se solaisá profeso-
Orsiov'a, care sébia inse acuzu su cesimiculu
din causa cá Orsiovenii s'au saturatu de sof'a
(séu dicendu mai bine: zofi'a) grecésca, si si
densii cauta limb'a romana, si dorescu infintia-
rea unui institutu gimnasialu séu realu romanu.
Domniloru Capitani romani: Popescu, Cena,
Dancea, Popovicu, Pepa, Brinzeiu, Jivanu si
Ceagaru, avendu in frunte-ve pre d. Maioru
Seracinu, carele dupa cum scimu e carm'a regi-
mentulu!!! Romanií regimentulu romano-bana-
ticu Ve róga ca pre nisce romani adeverati, in
conformitate cu principiile Maiestatei Sale, se
luati esemplu de la Ilustritea Sa Domnulu
Vice-Colonelu din regimentu Stefanu Sasiciu,
carele ca serbu de natiune, la inspetiunarea
scóleloru germane triviale si romane natiunale,
nu numai cá impuse invetiatoriloru romani, ca
se caute cu tóte poterile luminarea tinerimeí ro-
mane, ci si pe profesorii germani din scólele
triviale in regimentu ii provocá ca pre langa
propunerea invetiaturiloru nemtiesci, se pro-
puna si gramatic'a romana, si singuru d.
vice-colonelu Sasiciu se dechiará cá va in-
cepe a invetiá gramatic'a romana. Luati esem-
plu, dd. oficiri romani, si nesuti a induple-
cá comunele regimentulu, spre infintiaru unei
scóle gimnasiale séu reale romane, cá romanii
din regimentulu rom. banaticu sunt convinsi
cumca numai vointia se nu Vi lipsésca, poteti

Foisiora.

„Cursu întregu de poesia generala, de I.
Heliade Radulescu, vol. I., Bucuresci.“

II.

In nr. trecutulu s'a vedintu poes'i'a dlui Eli-
ade, din 1868, intitulata „O nópte pe ruinele
Tergoviscai.“ In acestu nru publicám totu a-
césta poesia, dar in stilulu precum a cantat'o
poetulu mai nainte cu mai bine de trei diecenie.
Se le asémene cetitoriuulu pentru a judecá candu
a cantatu Eliade mai bine. Pentru aceea le in-
credintámnu numai asemenarii cetitoriuulu, cáci
nu ni permitemu a face o critica, si neci ne cre-
demu indetorati spre acést'a, daca nu se credu

indetorati colegii nostri de la Bucuresci, unde
d. Eliade prin opurile sale essercéza influintia
mai mare a sup'r'a culturéi poporului. In ade-
veru, cea vechia abundéza de cuvintele: duhu,
slobodu, hrana, slava, césu, dobitocu, svonu etc.
cari in ésta nóua sunt inlocuite de cuvinte la-
tine. Dar nu etimologi'a singurateceloru cuvinte
compunu eschisivu frumséti'a limbei, ci mai
vertosu form'a. Cuvinte latinesci gasescu prin
lessicóne toti cati le cécra, — nu inse asiè potu
gasí si formele limbei romanesci si spressiunea
ideiloru poetice, ce Eliade celu de de multu scia
se le manuésca cu atat'a gratia de incantá si
pre acei romani cari astadi in stilulu istu nou
nu-lu mai intielegu. Éca acea poesia vechia:

O nópte pe ruinele Tergovistei.

Sórele dupa déluri mai stralucesce inca,

Radiele-i rubinóse vestescu alu lui apusu.
Si sér'a, panditória sub fie-care stanca,
Cu 'nctu si 'ntinde umbr'a cutezatória 'n susu.

Muntele alu seu crescutu si-naltia si privesce
Linulu coboru alu dilei, tainiculu ei santitu,
Si radi'a cea din urma fruntea lui isbesce,
Ce mandra tiéne fati'a cu ceriulu celu rositu.

Ventulu de séra sufla si frundi'a 'nforóza,
Róua seninulu vérsa verdéti'a renviindu;
Délurile 'ncununa, campi'a 'ncoronéza,
Si riulu pe-a lui cale sioptesce sierpuindu.

Pe-a délului sprincéna, pe fruntea-i cea ripósa
Cetatinia vechia, locasiu religiosu,
Pastreza suvenirea d'o nópte sangerósa
Ce multu s'asemenéza cu sinu-mi celu noptosu.

Astfelu intr'alu meu sufletu se nalti' a mea cre-
dintia,

Pe-a patimiloru ripe ca monumentu s'a pusu,
Si-mi tiéne siovaind'a, clati'a mea fintia
L'a vietie-mi viforóse pré liniscitu'apusu.

Sórele-acum santiesce, si nóptea naintéza
Cu 'nctu-si carmuesce carulu celu aburosú;
Mii de lumini in préjma-i pe frunte-i schintéza,
Si-acum'a isi intinde velulu de abanosu.

Ochii-mi in marmurire se uita la vecia,
Din stea in stea se primbla, in ori ce stea cinstescu;
Súffetu-mi s'aripéza si sbóra in taría
Se scalda in lumin'a eterului cerescu.

De-acolo se întorce si'n sinu-mi se asiédia, —
Tacere, intunerecu in jurulu meu domnescul

acést'a efeptul; si cá carier'a DVóstra prin infintiaréa unei scóle gimnasiale séu reale romane nu se va impedeá; convinsi cá nesuntietéa acésteia tóta preotimea regimentului se va alaturá, si cu poteri impregnate va starui spre acést'a.

Acum Dle Redactore! Domni'a Ta vedi cá in regimentulu de granitia rom. banat. mai tóte afacerile aterna de la voi'a Dloru oficeri; si romanii din acestu regimentu ascépta cu nerabdare, ca se véda zelulu nationalu romanu alu capitániloru romani, caror'a in fruntea loru li sta d. Maioru Seracinu, carele cu multe promisiuni incarcá pre Bosoviceni. Romanii diu regimentulu acést'a dorescu dloru Capitani si dlui Maioru Seracinu, asemene zelum e a dlui Vice-Colonelu Sasiciu despre a caruia ali-pire si aplecare catra noi ne convinseramu la inspectiunarea scóleloru nóstre, si caruia cu profundu respectu urámu se tráiesca!

Unu graniceria.

De langa Aradu, 8/20 augustu.

(Afaceri natiunali-bisericesci.) Cu bucuria am primitu Nr. 64. alu „Albinei“ cáci de o parte avemu la mana cerculariulu Escelentiei Sale Archiepiscopului si Metropolitului prin care provóca pre Santiele loru Episcopii sufragani spre organizarea parochieloru, protopresviteratoru s. a. de alta parte avemu: „Statutulu organicu“, santionatu, in testu originalu. — Am studiatu cu de a menuntulu toti §§. acésteia, si am aflatu fórté multe folositoré intr'ensulu pentru Biserica nóstra. — Dara concienti'a nu ne lasa a nu aduce la publicitate si durerea nóstra pentru unele ce nu aflámu in acéla-si statutu, si a nume:

Nu scimu diu ce indemn Congresulu nostru trecut, la compunerea Statutului nu au luat in consideratiune reulu celu mai mare — déca ni va fi cu totu dreptulu iertatu a lu numi asié — si nu au dispusu, delocu cu introduce-re Statutulu, si „reducerea parochieloru“. Ni e cunoscuta fórté, miser'a stare materiala a clerului nostru, scimu bine cá in comunitatile care numera 200 de suflete se afla celu putienu 2-4 preoti — si cu tóte cá Statutulu dispune starile parochiali; — totusi despre imbunetatearea starii si a subsistintiei acestor'a s'a uitatu. Preotii nostri nu potú straluci ca lumin'a de dupa chiamarea lor, inaintea poporului, nu potú pana atunci, pana candu subsistintia lor nu va fi imbunetata barem cu atata: ca se nu fie siliti spre rusinea nóstra de demanétia pana 'n séra a tiéne de córnele plugului, ca se-si castige pana de tóte dilele. — Eseemple si documinte viué avemu nenumerate, cá tenorii nostri cei mai distinsi, cari si-au alesu carier'a preotiesca, esindu in parochia, delocu fiindu impregiurati de neajunsurile cele mai mari, diu caus'a seraciei sunt siliti a se retrage de la tóte societatile, de la tóte convenirile si conversarile; medilócele cele materialé d'abié li ajungu spre sustinerea lor si a familiei, deci nu potú se-si procure nici macar unu jurnalulu nationalu, cu atata mai putienu carti folositoré, traiescu fara nici o mangaiare si impresurati de aducele grigi ale sustinerii. De ar si voi, nu potú face diu destulu chiamarii cei sante de a vesti Evangeli'a, de a lumina poporulu, cáci fiindu in retragere si ci insisi remanu indereptu si necunosctori de cursurile sociali.

De multu timp am auditu resunendu recunóscerea necesitatii de a reduce parochiele, si desu poporulu si Clerulu cu tóta diligitia, spre aceea s'au nesuitu — candu au alesu deputati la Congresulu trecut — ca se-si aléga barbati la a caror'a inima jace imbunetatearea si na-

intarea bisericeii, si caror'a li sunt cunoscute tóte relele si pedecile cari ni stau nainte; — totusi nici unulu dintre domni deputati nu si-au radicaflu graiulu la desbateréa Statutului — pretindendu numai-decatu reducerea parochieloru (se intielege dupa mórtéa preotiloru) si statorirea numerulu sufleteloru unei parochii. Din contra de se facea acést'a, fórté multu s'ar fi ajutat in cauza, cáci potemu dice cá in 10 ani mai tóte parochiele ar fi aduse la o stare suferibila, si numerulu preotiloru se reducea la dimetate. Ne fiindu inse acést'a prin lege detiermurta, — din acea cauza cá avemu unu numeru fórté insemnatu de preoti, mai avemu inca si unu numeru *Superflu de Clerici* absoluti cari ascépta cu doru parochii in catu devenindu cutare parochia vacanta tot de un'a potemu contá pe 15—20 de recurenti, dintre cari cei mai avuti vor intrebuintá tóte medilócele nelegale de a corumpe poporulu, numai ca se fie alesi, de esemplu ni póte servi *Pecic'a*, protopresviteratu Aradului, unde cu influintia protopresviterului se respinsera recurentii apti si calificati, si fu alesu B... care n'a absolvatu nici macar una clasa normala (dar si-a impartitu tóta averea de la insuratiune) nu altcum si *Nadlacu* unde érasu pre aceea-si cale fu alesu normalistulu M... — In *Pecic'a* sunt 4. parochii, in *Nadlacu* 3, si óre fire-ar de lipsa deplinirea acestor'a? séu óre nu se facea mai bine déca acele parochii s'ar fi redusu si impartitu intre ceialalti preotii??? Ni vine deci a intrebá: „cá daca nici acum'a nu e timpulu de a incepe reducerea parochieloru, candu si pe ce cale au de cugetu Santiele loru Episcopii a ingrigi de imbunetatearea starii clerului??“

Acéstea am aflatu de lipsa a le aduce la publicitate inca de timpuriu pentru aceea: ca se tragemu atentiunea acéloru Domni a sup'ra obiectului acésteia cari vor fi fericiti de a fi alesi de deputati la Sinodulu eparchialu rogandu-i totu-odata se nesúesca cu tóte poterile spre vindecarea acestui reu mare.

Mai departe cu bucuria salutámu Cerculariulu Présantiei Sale Domnului Diecesanu Episcopu alu Aradului prin care dispune constituirea grabnica a Sinódeloru, Scauneloru, emitrióneloru parochiale si protopresbiterale. — cea observare: cá óre in acele protopresbiterate unde Dnii. Protopopi, spre mare dauna a intereseloru bisericeii, nici nu siedu in sinulu protopresbiteratului, ci in altu protopresbiteratu stráinu unde si Domniele loru funtióneza ca parochii, — scaunulu protopresviteralu, archiulu si epitropia unde si-va tiéne siedintiele sale? — dóra si de acum nainte la locuint'a Domnieloru Sale, séu mai potrivit in centrulu protopresviteratului? d. e. in Oradea-Mare sunt 3 protopopi actuali cu locuint'a: a Oradei, Pestisiului si alu Luncei. — Le casu candu ar remané lucrulu in statulu quo, membrii Scaunului protopresviteralu in tóta luna diu acea cauza cá Dnulu Protopresviteru i place a siedé in Orade, ar debui se intreprinda o caletoria de 3—4 dile, ma iérn'a in timpu nefavoritoriu diu caus'a indepartarii, nici nu se vor poté infatisia. — Vedé-vom de care vor abdice Dniele lor, de parochia diu Orade séu de Protopresviteratu?

Protopresviterulu Chisineului, desu totu protopresviteratulu seu (afara de 3 comunitati), e intemeiatu in comitatulu Aradului, Dnulu Protopresviteru siéde in marginea protopresviteratului ma in altu comitatu. — In acestu meritu ceremu splicatiunea si judecat'a onor. publicu cetitoriu. I. Secosianu *)

*) Ne bucurámu si fericimú asemene pasi a parintiloru preoti de a luá graiulu in publicitate mai vertosu candu se desbatu cestiu de inte-

Giula, la 6. Augustu 1869. st. v.

(*Calcarea statutulu organicu.*) Totu sufletulu romanu de religiunea gr. or. cu viaa placere a primitu acea scire imbucuratória, cá Statutulu organicu alu bisericeii nóstre e sanc-tionatu de Maiestatea Sa, si publicatu prin foile oficiale. Desclinitu doru avu Comunitatea bisericeasca diu Giula, a-lu vedé acéla-si statutu sancionatu, saturandu-se ea de ruginitele institutiuni usitate pane aci in afacerile bisericesci, scolare si banale. — Nu-mi este tendint'a a sus-pitiuná onórea cuiva, dar cu anevioia este a nu grafi adevverulu. — Voiu descoperi fapt'a intem-plata, apoi judece On. publicu.

Cei mai multi fii credinciosi ai bisericeii nóstre diu Giula, cetindu cá statutulu organicu alu bisericeii nóstre a primitu inal'a sanc-tionare imperatésca, ba cefindu si intielegendu cá acéla-si statutu e si publicatu in foile oficiale —

resu natiunali-bisericescu. Se sperámu cá Santiele Lorú vor participá, totu mai numerosi, la acéste desbateri. Dar si pana se audimú parerile altor'a, se ni fie permisú a dice ceva diu parte-ne: Nesmintitu cá tuturora vor fi batutu la ochi urmatóriele cuvinte diu pomenitulu cerculariu alu Parintelu Metropolitu catra PP. episcopi, ddtulu Sibiu, 19 iuliu 1869 nr. 36: „In fine, se binevoiesca a-mi dá de scire, cá câte parochii sunt in eparchia Prè Santiei Tale...“ Va se dica, neci insusi P. Metropolitu n u scie anca cumca cate parochii are in metropolia sa, si nu póte sci cáci inscrierile nu s'au facutu pretotindenia cu acuratétia destula, si prin urmare neci s'au publicatu anca. In lipsa de acéste date secure, lipsia basea pe carea con-gresulu se fie potutu procede la regularea respectivé la reducerea parochieloru. Mai departe, in lipsa de o carta a întregéi provincii metropo-litane, nu se potea judecá daca arondarea sin-gurateceloru protopopiate este destulu de cores-pundictória. Multa vorba se facea despre redu-cerea parochieloru, si se finia pururia cu espi-merea parerii de reu cá lipésescu datele, éra lip-s'a cartei geografice n'a accentuat'o nimene mai vertosu de catu Esc. Sa metropolitulu. Este in-dreptatita cererea, ca protopopii se locúesca in protopopiatu; asié si trebue se fie. Inse ar trebui tolodata se scimu: unde? pentru ca se fie tocma in centru séu precum e mai indemana; apoi se vor poté sustiené in centru? care pa-rochia este de séma lor? Afóra de acést'a, cu privire la Orade mai primimú diu o parte zelósa nationala si acea intrebare: nu cumva cu muta-de membri? Ásesorii nu pré vinu la siedintie, ci se infatisiéza mai vertosu protopopii diu locu. Nesmintitu cá acést'a nu e cuventu destulu a oprí mutarea protopopiloru, dar e destulu pentru ca mai antaiu se se facea ingrigirile necesarie se nu sufero consistoriulu, si apoi, dupa ce se vor se fi facutu acéste ingrigiri, se pretindemu pos-turea protopopiloru. Se vede diu acéstea cá tem'a nu este destulu de usóra, pentru a-i satis-face prin o simpla ordinatiune, oi va dá multu de lucru sinodului eparchialu. Totusi e buna desbateréa in diarie, cáci va inlesni agendele si-nodului. Dar se remanemu la problem'a reducerii parochieloru: Daca Congresulu n'a potutu anca face nemica in asta privintia, celu putienu a castigatu singurateceloru comune dreptulu a face totulu catu se póte, adeca in § 7 puntulu 2 dice cá sinodulu parochialu si-alege siesi parocu, ca-pelanu etc. Acum dara, daca intr'o parochia sunt 2, 3 séu 4 preoti si móre unulu de ei, atunci cei lalti preoti si sinodulu parochialu aiba atata zelú si intieptiune in catu se nu aléga parocu nou, ci imparta partea de parochia a repausatului, si éca cá reducerea se indeplinesce.

Daca congressulu a incredintiatu asta tréba intieptiunei singurateceloru comune, este acum la densele ca se se arete mature si vrednice de acést'a incredintiare.

Candu va ajunge congressulu se vorbésca despre candidatii la preotia, a buna séma va cere de la densii si cunoscintie pedagogice, des-clinitu va cere se-si fie castigatu dejá merite pre-terenulu invetiamentului. Numai cu asemene me-rite mari se se póta castigá preotia. Astu-feliu vom dobandi de o parte pentru invetiamentu, éra de alta parte preotii vor deveni mai stimati si prin urmare dotati mai bine. Red.

care diu a publicarii se considera de lege, — a cercatu a tiéne sinodu parochiale, punendu-se terminu diu a de 27 Iuliu a. c. Se intielege cá terminulu celebrarii Sinodului a fostu publicatu in biserica cu 8 dile mai nainte, si comunicatu cu protopopulu cercuale in intiesulu §. 9. I. Cap. I., ba afindu-se de bine, si singuru Ill. Sa D. Eppu respective V. Consistoriu inca a fostu incunoscintiatu cu 3. septemane mai nainte. Vine diu a de 27 Iuliu, terminulu desiptu pentru ce-lebrarea Sinodului parochiale, se tiéne S. li-turgia cu chiamarea spiritului santu; cuventare acomodata dilei, rostita de paroculu localu, nu lipsesce. — Dupa esirea diu biserica, unu numeru insemnatu se aduna la scóla. D. parocu alu locului (in absentia Domnului protopopu cercuale) ca presiedinte ordinariu alu Sinodului parochiale in firulu §. 10. I. Cap. I. alu Statu-tului organicu, prin o cuventare deschide. Sinodulu, se alegu membrii comitetului parochiale, se alegu epitropii bisericeii, se autentica proto-colulu si se subterne dlui protopopu cercuale, cu unu cuventu tóte decurgu in rondulu celu mai bunu neabatendu-se neci de la unu §.

Si ce se audi? Sinodulu nostru parochi-ale diu 27 Iuliu, tienutu dupa tóte formalitatile prescise in Statutulu Organicu, de bisericianii nostri se dechiara fara de neci o validitate. — Sinodulu nostru, de catra Ill. Sa D. Eppu alu Aradului, prin o ordinatiune cetita (éra cu noi necomuniata) de protopopulu cercuale in 3 aug. in biserica, se sistédia, diu cauza cá nus'a pub-licatu inca Statutulu organicu prin Auctoritatea bisericesca. — Se ni ierte inse Ill. D. Eppu: in Siedint'a XII. a Congresului bisericescu Nr. 221 in urmarea declararii Archiereiloru s'a adusu conclusulu acéla: ca si pana la sancionare, numai-decatu se se puna statutulu organicu in modu provisoriu in lucrare. — Comunitatea nóstra bisericesca inca in anulu trecut, s'ar fi potutu organizá de rondulu cá nu s'a sanc-tionatu si publicatu inca statutulu organicu, dar s'a temutu de obstacule, cetindu in foile nóstre jelbele pentru nepadirea Statutului organicu. — Acum inse candu statutulu organicu este sanc-tionatu, ba si publicatu prin gazetele oficiale, diu diu a publicarii acélu-asi, pentru noi este lege; cá nu s'a publicatu inca pe calea Auctori-tatii bisericesci, sinodulu nostru pentru unio'a acea cauza neindestuitoria, nu pote si sistatu. — Ce e mai multu, Ill. D. Eppu si V. Consisto-riu cu 3 septimane nainte au fostu incunoscintia-ti despre tiénerea sinodului, déca tocmai nu i-a fostu voia ca se se tiéna Sinodulu, séu déca a vedutu cá ne abatemu prin tiénerea Sinodului de la Statutulu Organicu, calea éra a oprí iuca atunci. Comunitatea acést'a, cu malnure a pri-mitu inse incunoscintiearea cá rogarea ei neci de respunsu n'a fostu invrednicita la Ill. Domnu Eppu.

Pasii nostri nu sunt retaciti si pripiti, du-pa cum ii dechiara d. Eppu. Are cunoscintia Il. Sa despre cercustantiele diu Giula, cum decurgu trebile comunitatii, cum se manipulédia banii scólei, cum nu s'au luatú socóta de 2 ani, ce epi-tropia e la noi, ce inspectiune are protopopulu cercuale, tóte sunt acéste pe papiru puse in can-celari'a Eppca, — si nu voescu a le aduce in publicitate — si inca neci unu remediú n'a pri-mitu pana in diu a de adi comunitatea acést'a pripita. — Nu e mirare dar, cá între astfeliu de impregiurari triste, si neluate in consideratiune de superioritatea sa bisericesca, comunitatea nóstra insetata de statutulu organicu, s'a con-stituitu si organizatu.

Binevoesca on. publicu a face judecata a sup'ra sinodului nostru tienutu: este cauza pen-tru a fi sistatu acéla? Déca on. publicu inca asta judecata o va croi a sup'ra sinodului nostru, — la ce si rogámu a ni descoperi opiniunea, in

Natur'a tóta dórme, fiant'a-mi priveghiéza De-asup'ra pe ruine mormentulu stramosiescu.

Unu rece ventu se simte c'a mortii resuflare, Pe pét'ra cea nverdita siuera trecatoriu; Ca viét'a se revérse a mnta n'fiorare; Pustiulu se insuffa de-unu duhu incantatoriu.

Totu este viu in juru-mi: frundi'a pe zidu sioptesce Iérb'a pe musciu intréba: „aici cine m'a pusu?“ Zidulu ca o fantóma de-asup'ra-mi se latiesce, Ca uriesiu la spate-mi turnulu se naltia 'n susu.

La loculu lorú stau tóte, ca mórtéa neclintite, Gat'a se navalésca; umbrele me 'nconjuru Trecu si retrecu, se primbla asupra-mi pironite; Paseri de nópte, cóbe falfáia imprejuru. —

Eu n'am venitu, o umbre! se turburu pacea vóstra;

Fiant'a-mi ratecita alérga între voi; Este si-a mea odihna salasluierea vóstra: Eu sunt insu-mi o umbra impinsa de nevoi.

Sum de alu vostru sange, bratiu-mi nu se arméza De-acea arma marita, ce voi ati manuitu; Mus'a-mi a vóstre faptu la umbra cercetéza, Si-a vóstra pomenire pén'a-mi a consantitu.

Eu cantu in mediulu noptii a vóstre biruintie; Eu pre pamentulu vostru laúre impletescu; Isbandi, fapte viteze, resboinice dorintie Recomendezu eu lumii, la-ai vostri fii vestescu.

Camp'i a imi aréta maritele resboia Si cate biruintie pe déluri s'au serbatu; Riulu in trecátu spune, cá catu sange siróia In vremile trecute und'a-i a purpuratu.

Aci imi stau de fatia eroii Romaniei Din Campulu-Lungu, diu Argesiu, diu Iasi, diu Bucuresci,

De la Traianu si Negru, martiri ai vitejiei Pana la impilarea trufiei strabunesci.

Ici glasulu: „Radulu Negru“ peste Carpati resuna;

Vitézu-si pune tronulu in loculu strabunescu; Ori-ce Romanu in juru-i sub stégu-i se aduna Si-si apera pamentulu cu bratiu, duhu romanescu.

In capulu unei armii Mircea vitézu racnesce, Insuffa barbati'a Romaniloru soldati; A lui Murat trufia, invingatoriu smeresce, Si loculu este liberu diu Istru la Carpati.

Balcanulu pana 'n póle vediu pe fii lunei

Batuti, goniti, nemernici scapare a catá; Dúnarea este marturu de celu pretiu alu cununei Ce fiii Romaniei sciuera a luá.

De-aci vedu in Moldova tóta slav'a Romana A renvié sub Stefanu, si ai vechimii ani Érasu a se întórce; a vitejiei hrana Sub elu imbarbatéza a 'vinge pe tirani.

Pe-a Némtiului cetate, eu vedu o eroina? Moldovéna in tóte, Spartana la-alu sen doru, Certandu nemernici'a la Moldovanu straina, Dicendu-i: „ca se móra, ori vina 'vingatoriu.“

Aci Mihaiulu celu Mare descépta barbati'a; Stéгурile destinse slóbode falfáescu Sub densele elu chiama pe tóta Romani'a, Si trimbiti'a resuna; vitejii se 'nmultiescu.

interesului dreptății, suntemu ga'ta a recede și a recunoaște că acea a fostu pripitu. —

In fine trebuie se ni respicăm parere de reu pentru colisiunea escata între fiii bisericeii din Giu'la și III. Sa. Domnulu Eppu, dar aceea ordinațiune prin carea s'a sistatu sinodulu nostru, acum am si apelat'o la forurile competente. M. N.

Programu *) pentru adunarea generale a Asociatiunii nationale in Aradu pentru cultur'a poporului romanu,
ce se va tiené in Aradulu-Vechiu la 1 sept./20aug. 1869 si urmatóriele dile.

A) AGENDE

I. In diu'a prima:

1. Deschiderea adunarei prin Presiedintele invitatú din partea adunarei prin o deputatiune, la 9 óre demanétia in sala comitatensa; dupa deschidere se potú rosti salutari ocazionale.
2. Alegerea Presiedintelui asociatiunei, sub presiedintia unui presiedinte ad-hoc.
3. Alegerea Vice-Presiedintilor si Notarilor asociatiunei.
4. Raportulu Direptiunei.
5. Raportu specialu in obiectulu sortituri.
6. Denumirea comisiunilor necesarie, si dispunere preste motiuni in alte obiecte. **)
7. Alegerea membrilor noii.
8. Defigerea timpului de adunare pre diu'a urmatória.

II. In dilele urmatórie:

9. Autenticarea protocolului siedintiei precedente.
10. Raporturi comisionale.
11. Raportulu Direptiunei despre resultatulu sortituri si a balului.
12. Alegerea Direptiunei.
13. Prelimariulu de spese pre anulu curinte si instruptiuni speciale pentru Direptiune.
14. Superarea motiunilor in alte obiecte.
15. Dispunere pentru autenticarea protocolului siedintii ultime.
16. Incheierea adunarii cu cuventari acomodate.

B) ORDULU VORBIREI.

1. Cei ce voiescu a vorbi, se insémna pe rondu la notariulu desemnatu de catra presidiu.
2. La unu obiectu totu insulu numai odata póte vorbi, tienendu-se strinsu de acea-si obiectu; totusi celu ce a facutu vre-o motiune, la aceea mai are unu cuventu dupa vorbirile altor'a.
3. Motiune noua nu se póte face, nainte de ce s'ar enuciá prin presidiu decisulu in obiectulu mai nainte.
4. Nu au locu personalitatile si taiarea in vorb'a altui'a.
5. La grairea presidiului vorbitorulu se retiene de la vorbire.
6. La resunetulu clopotielului se face linnisce deplina.

A D A U S U.

In diu'a prima a adunarii generale petrecerea de saltu arangiata in favórea fondului aso-

*) Sunt rogati si celo lalte onorate Redactiuni ale diariilor nationale pentru bunavóntia de a reproduce acésta publicare in colónele loro. Direpti.

**) Motiuni de sine statatória, in decursulu acestei adunari generale numai asiá potú veni sub desbatere, deca acele sub siedintia dilei prime se vor susterne la presidiu in scriu.

ciatiunei se va tiené la otelulu „crucea alba“ cu care ocaziune se va esecutá si „sortitur'a flantropica“.

Inceputulu petrecerii sér'a la 8 óre.

Eapnsetiunea efectelor de castigatu prin sortitura, arangiata in localitatea asociatiunei, se va poté cercetá de catra publicu, in dilele 29. 30. 31. Augustu si 1 Septemvre a. c. st. n. de la 9 pana la 12 óre nainte, si de la 3 pana 5 óre dupa médiadi.

Aradu, 8/20 Augustu 1869.

Direptiunea Asociatiunei

Ioane Popoviciu-Desseanu
directoriu secundariu.

Petru Petroviciu, Notariu.

Romania.

(a) *Bucuresci* in 8/20 aug. (*Starea politica, partitele, societatea academica.*) Domnitoriulu Carolu, precum se scie, petrece in Crimea, pentru a face vedint'a de curtenire Imperatului si Imperatesei Rusiei, cari se afla acolo la Livadia. Acésta caletoria a suveranului Romaniei multi o luara in nume de reu, se 'ntielege mai vertosu aceia, cari n'au incredere in politic'a ministeriului de astadi si prin urmare pretindu, ca acestu pasu ar fi calificatu d'a ne compromite si mai multu occidentului si anume Frantiei, fiindu ca ar dovedi o deosebita plecare séu simpatia, daca nu chiar existintia unei legature secrete catra curtea si tier'a muscalésca.

Este unu lucru pré caracteristicu si merita se ni-lu insemnamu bine, ca — precum sub timpulu ministeriului dlui Brateanu opositiunea prin graiu si prin tipariu, a casa si in strainetate, necontentitu urmá a denunciá plecarea, simpatia, legaturile secrete ale acelu ministeriu totu cu Rusia si Prusia, in tocmá facu acum' partisanii dlui Brateanu facia de ministeriulu actuale; si acestia striga adeca totu asié, ca ministeriulu dlui Cogalniceanu, in locu d'a tiené la Frantia si Napoleone, s'ar fi facendu unelte órbe rusiloru si prusiloru. Si mai caracteristicu inse este, ca totu acesti ómeni, totu o data pretindu si scriu, ca ministeriulu actuale ar fi creatiunea Austro-Ungariei si unélta umilita a comitiloru Beust-Andrássy. De contradicerea ce jace intru aceste afirmatiuni, pucinu li pasa; nu se scie, séu ca patim'a i-a orbitu, in catu se n'o véda, séu ca tienu publiculu orbu, in catu se n'o priocépa. Atat'a nu se póte negá, ca noi p'aceia, prin tóte paturele societatei, suntemu in gradu multu mai mare stepaniti de patima, de catu fratii nostri de pe aiuria. Dau cu socotéla, pentru ca interesele de cari suntemu condusi, sunt multu mai potericé si mai aprópe de noi, de catu pe aiuria. Rari sunt la noi aceia, ala caror'a patriotizmu este mai potericu, de catu — interesulu particulariu, spiritulu de partita, patim'a; si acést'a este caus'a, ca in Romania nici o sistema si nici unu guvernú nu póte se aiba durata, si prin urmare, ca una progresu bunu, regulatu, o desvoltare a poteriloru natiionali, rapede si solida, a fostu pan' acum'a imposibile. „Masele amagite, capii stricati, genialitatea lipsesce,“ — éca in trei cuvinte morbulu de care patimesce astadi Romania libera!

Dar inca un'a pré caracteristica. Precum mai nainte sub totu timpulu ministeriului lui Brateanu totu mereu se latiá si se sustienea faim'a, ca d. Cogalniceanu are se intre in ministeriulu dlui Brateanu, intocmai se respandesce astadi necontentitu, ca dlui Brateanu are se intre in ministeriulu dlui Cogalniceanu. Va se dica: séu ca suveranulu are patriotic'a intentiune d'a-i impacá pe ambii acesti corifei cu ori-co pretiu, séu ca opiniunea publica crede, cumca ei — nu

potú fi unulu fora de altulu. Inse precum atunci se dicea, ca Cogalniceanulu nu póte se intre in ministeriu, fora cutare greu sacrificiu din partea dlui Brateanu, intocmai se afirma astadi, ca d. Brateanu nu vré se intre intr'unu ministeriu cu Mitica Ghica. Va se dica, totu acele variatiuni, si a buna séma, totu din acele-si motive séu susceptibilitati. Intr'aceea — *caus'a sufere!*

Paralelu se pretinde, ca, daca suveranulu Romaniei a mersu a se plecá autocratului muscalescu, se mérga numai de catu a se plecá si Imperatului francesiloru, catra carele Romania are obligatiuni mai positive si mai puteróse. Din tóte se vede, ca Romania, asié, cum este astadi dispusa, nu se sente de catu intr'o nestabile conditiune de *satelite*. Trista conditiune, si care nu face onóre educatoriloru si conducatoriloru de pan' acum a natiunei!

Tóta lumea romanésca sente si vede, ca Imperatulu de la Seina a paresitu natiunea romana, ba chiar a sacrificat'o, si am poté dice ca scimu tóti cu totii, din ce cauza, pentru care motivu? si in locu d'a ne impreuná noi tóte poterile pentru a delatrá acea cauza, a combate acelu motivu, noi prin portarea nóstra urmámu a le intari. Si aci érasu este caus'a reului — „masele amagite;“ adeca acei ómeni din tóte clasele si partitele, cari — au destulu patriotizmu, dar n'au straduintia, nu citescu, nici judeca insisi, ci inspirati de altii, se cértá si se sfasia, crediendu ca pentru patria, dar intr'adeveru nici pentru sine, nici pentru patria, ci pentru scopurile altor'a si spre nespusa scadere a natiunei.

As'ta este in sum'a generalitate icon'a presintelui politicu natiunale la noi. —

Societatea academica pana in momentu inca nu este completata; ea totusi s'a intrunutu conformu Statutulu si Regulamentulu seu, indata la 1/13 augustu si urma a tiené pe tóta diu'a siedintie — séu in conferintie pregatitória, séu in sectiunea filologica. Membrii adunati pana astadi sunt: *Heliade, Laureanu, Babesiu, Massimu, Sbierea, Hodosiu, Caragiani, Sionu, Papiu. Alesandrescu Urechia* érá si elu presinte, dar plecá pentru congresulu archeologicu de Koppenhagen; dlui *Cogalniceanu*, ocupatu cu afacerile a trei ministere, se va intatisá numai candu va fi persón'a dsale necesaria pentru completare. Se acépta pe tóta diu'a sosirea dloru *Baritiu si Romanu*. Parintele *Cipariu* a promisú ca va veni mai tardu; dnii *Munteanu si Hormuzachi* sunt scusati prin morbu; d. *Mocioni* n' a datu respunsu, asemenea si *Alesandri*. Maiiorescu din Jasi, betranulu *Hajideu* si *Stragescu* din Besarabia — au demisiunatu, cesti doi din urma, pentru ca absolutismulu muscalescu li face imposibile infatisiarea si participarea.

Din lucrurile si prelucrarile de pan'acum'a merita unele a fi amintite: S'a lamurit starea fondurilor societatei; acestea se luara in amistratiunea societatei, prin ce societatea incepú a se emancipá de regimu, de care nu mai are alta legatura, decatu prin subventiunea de 2000 galbini, ce trage de la statu, dar care numai din anu in anu i se votéza prin bugetu; — mai departe: s'au facutu dispusetiunile necesarie pentru tiparirea gramaticii premiate cu 300 galbini; aceea se tiparese in Blasiu sub ingri-girea dlui autoru *Cipariu*; va cuprinde la 26 de colé tiparite, dintre cari *diece* sunt ga'ta. Spesele tipariului s'au fostu calculatu mai anteu cu 100 galbini, dar a trebuitu a se mai adauge 60; astfelu ele se urcara peste 900 fl. v. a; — alta dispusetiune priicioasa s'a votatu pentru compunerea catu mai ingraaba a unui *Glosariu* séu tesauru de tóte cuvintele cate *au fostu séu sunt* in usu in limb'a romana, din care si dupa care se va compune apoi *Dictionariulu academi-*

micu cu cuvintele, spresiuile, frasele curatu romane séu romanisate; paralelu se vor tipari coléctiunile de cuvinte de prin diferite parti, ce se vor fi facutu de membrii societatei séu si de alti literati. Inceputulu intr'acésta directiune se va face cu o colectiune interesante a dlui *Caragiani* din Macedoni'a si provinciele vecine ale ei. Redactiunea *Glosariulu* se va incredintia unei comisiuni permanenti in Bucuresci, carea va avé indetorierea d'a publicá in fie-care luna cate-va colé si a le respandi indata pintre toti romanii pentru ca se fia esaminate si completate catu mai multu.

S'a sternitu de repetite ori cestiunea unei ortografie comune; anume dlui *Babesiu* starucesce necurmatu, ca societatea academica se primésca o data o ortografia a sa oficiala, de care se se póta tiené toti carturarii romani, cei-ce n'au capritiulu séu inchipuirea d'a fi mai buni filologi, decatu societatea academica. — Despre *acestea voiu continú de alta data.*

Varietati.

— *Calugaritie si militari.* Pre candu Haynald érá episcopu romano-catolicu in Belgradulu Transilvaniei, a dusu acolo nisce calugaritie, nesmintitu nu pentru ca despre densulu ca despre preotu celibu se se dica „similis simili gaudet,“ ci pentru ca mamele aste santite se se ocupe de educatiunea fetelor. Asié a si fostu. mai vertosu pentru ca alta scóla de fete neci nu érá. Lucrulu mergea bine, multumire si la parinti si la fete. Veni acum episcopulu estu nou S. Sa Fagarassy. Acost'a incredintia inspectiunarea scólei calugaritiiloru unui domnu canonicu, despre care tocm'a nu se crede ca ar fi celu mai mare iubitoriu alu institutiunei celibatulu octoatu de Pap'a Grigoriu alias Hildebrand. Ma lumea limbuta merge si mai departe si se acatia de o fiintia femeiesca ce titulu de consangéna siele d. cononicu, si pretindu limbutii ca e mai multu de catu consangéna. Ce va fi aceea: mai multu? Nu esamnamu, ajunge a sci ca episcopulu (precum spunu foile natiunei dualiste) tocm'a pre acestu canonicu l'a aflatu demnu de inspectore preste calugaritie. Canonicele scie bine ca sórtea invetiamentulu e strinsu legata de sórtea invetiatoriloru, prin urmare crediú ca aré totu cuventulu a se ingrigi pre catu de educatiune pre at'a si de mamele calugaritie educatorie. In punctulu primu nu se scie de veri o amelioratiune, dar in punctulu alu doile zelulu si energ'ia lui a sciutu duce tréb'a fórté departe, a pus'o la cale. Le-a facutu pre calugaritie se precépa ca pentru starea loro sanitaria si mai vertosu pentru a li se uréa activitatea educatória, este neapératu necesaria cate unu picu de aeru curatu. „Dictum, factum,“ asié dice latinésca, si canoniculu scie latinésca, érá calugaritiile de unde s'o invetie daca nu de la unulu ce o scie? Dreptu locu de recreatiune, canoniculu si-a claditu o vila frumosiaca aprópe de orasiu, unu locu desfetatoriu la vina sol. Odata loculu ga'ta, sciti bine ca elemintele omogene au multa simpatia între sine, multa potere atragatória, asiá d. e. pietatea calugarésca fiindu o virtute, érá bravur'a militara asisdere o virtute, — apoi ce mirare ca virtute la virtute trage?! Ras'a calugarésca si coifulu ostasiescu au legatu aliantie si in politica adese ori, de ce se nu fie aliantia si in viétia sociala? Aliantia, ce se talucesce intrunirea, érá cu atat'a mai usioru cáci aveau dejá unu puntu de cristalisatiunea, érá loculu ce l'a claditu canoniculu. Calugaritiile gasira ca este bine acolo in ospitalitatea dlui canonicu, oficiu ostasiloru anca gasira ca este placutu in ospitalitatea canoniculu între calugaritie. Numai parintii gasira altminte: cam in-céta d'a-si mai dá fetele la scóla. Tardu si-adu-

Budiescii comandéza: — Tatariloru e spaima; Hanulu la-aloru pecióre musca tieriu'a jos Calofiresculu arde de-a loro vitéza faima, Si bratiulu lui inpumna ferulu si mai venosu.

De glasulu celu resboinicu, altariulu se despica; Din sinu-i vitej'a e focu mistuitoriu, Farcasiu intr'insulu arde, santu crucea se radica; E comandantu de arme, pastoriu resbunatori.

Pasi'a cu barba lunga spre fuga comandéza; Ferosulu Manaf perde ori-ce curagiu barbaru; Arabulu, bétu de sange, in lantiu acum turbéza; E plinu campulu bataii de cruntulu ianiciaru.

Dúnarea e momentulu taberii musulmane Crucea in triumu sbóra; si Crestu e resbunatu; Romanulu este spaim'a trufiei otomane:

Celu otaritu la cruce, in veci a triumfatu.

Preste Carpati acumá vulturu romanu sbóra; De aicia spre Moldov'a si ié falniculu sboru; Doue capete are cu patru ochi mesóra, In tóta Romania'a acum poruncitoriu:

O ziduri! remasitie din slav'a strabunésca, O turnu! de unde ochiulu de mii de ori vediu Biruint'a se sbóre pe-ostirea romanésca! — In mut'a véstra siópta, cate-mi vorbiti acu!

Musciulu acest'a verde ce vremea-lu gramadesce, Aste ierburi selbateci, ce in pustiiuri crescu, La inim'a gemenda sunt láure, ce cresce, Descépta barbat'a; din ochi robii vorbescu.

Vitejiloru resboinici! frundi'a candu vi suspina

Si candu astupatu geme ventulu prin boltituri, Este alu vostru nume, ce ca o unda lina Múrmuia, se stracóra prin aste crepaturi.

Dar ce glasu intrerumpe asta tacere santa! E glasulu cucuvéi, ce plange alu seu doru. — Est'a este poetulu? pe alu vostru momentu canta Acestu fiiu alu pustiei?... O glasu pré cobitoriu!

Ce-mi spuni de-a nóstra sórte? vaetulu ce nu-ti tace?

Ca ce felu de restrisce? ca ce felu de nevoi? Corbulu nu este vulturu? ce nu me lasiu in pace? Plangi numai pentru tine, nu plange pentru noi.

Fatal'a presintire acum me paresesce;

Dar vai! eu, casti tine, sum slabu, nepotinciosu; Glasu-mi nu 'mbarbatéza; póte si elu cobesce; Séu plange slav'a vechia si plange durerosu. —

Si!.. clopotulu s'aude!... E césulu de pe urma? Angerulu pocaintiei cu est' de-arama glasu Chiama la rogatiune pe rateci'a turma. Natur'a se descépta; visurile me lasu.

Rosiesce resaritul; muntele rubinéza; Inganatu pintre aburi delurile verdiescu; Riulu adapa campulu, ce róu'a insmaltéza; Recórea dá viétia, si stelele albescu.

Turme, cai, dobitoce, la apa se cobóra; Clopote batu, se scuturu, cu-alu demaneti syonu; La vigeitulu morii unde se 'nfasióra, Deschisu e ochiulu dilei acum pe orisonu.

sera a minte ca relatiunile calugaresci si cele ostasiesci n'au fericitu neki odata moralitatea cutarei societati.

== **Scolele din Aradu.** In acestu anu, la institutale de invetiamentu din Aradu au studiatu 304 teneri romani, dintre cari 129 in teologia, 93 in pedagogia, 77 in gimnasiu si 82 in scolele normale. De la gimnasiu s'au indepartatu in decursulu anului 13 insi. („Sperantia“)

== **Congresulu serbescu.** Diurnalulu oficial, ferindu-se d'a vorbi despre neintelegerile escate intre serbi, dice numai ca congresulu s'a intreruptu din cauza ca n'avea datele si materialulu necesariu pentru a-si continua desbaterile. Deci acum e concliamatu a se intruni de nou la 15 octobree, si a-si continua agendele, intre cari sunt mai principale: organizarea congresului, impatiunea cu romanii, dotarea clerului scl.

== **Societatea academica din Bucuresci,** si-a inceputu sesiunea. Membrii lucra deocamdata prin sectiuni. La inaugurare s'a cetitu o poesia, despre carea dice „Adunarea Nationala“ acestea: „Eca frumosulu poemu cu care d. Helade Radulescu a inauguratu, ca presiedinte, sesiunea societatei academice pre 1869.“ Acesta poesia e intitulata „Himnulu Creatiunii.“ Se imparte in mai multe parti. Fora a vorbi de valoarea ei literara, trebuie se luamu notitia de dens'a de orace procede tocm'a de la presiedintele academiei nostre. Credemu inse ca ajunge a produce inceputulu cate a unei parti, pentru a da cetitorului o ideea despre limbajulu intregulu. Asi d. e. partea I „Lumin'a“ se incepe:

Ai disu: fia lumina! si eta sunt, Eterne;
Imput-am universulu ca peplu impregiuru-ti,
Si spiritulu vietici se porta preste ape,
Patrunsu-s'a Abisulu d'o mistica ardore

Si'l a coprinu fiori;
Tresare si concepe. — Ai chaosulu germini
Spre vietia si spre nunta ascapta a ta voce.

Mater'ia inerta, si vaga, si informa (scl.)
Partea II „Firmamentulu“ se incepe:
Ai disu se fu, si eta la-omnipoten'ti-ti voce
Din planulu Prescintiei catinsu'm'amu ca doma
La santulu tabernacolu, nemarginitulu tempulu! scl

Partea III „Apele,“ se incepe:
Puteri priordiale, principe, Eloimi,
La nuntia, la creare sculati! suntemu chimate;
Prunci-angeli ai Recobrei cu arip' diaphane
Lucide ca adamantulu,

Apari ca o miresa, o Mater Tera Sacra,
Prepara-te de nunta (scl.)
Astu-feliu dara la academi'a nostra se
canta latinesce si ce mai sciu cum. Ore de ce?
Cine scie de ce lecu va fi! A buna sema deocamdata nu va pote se fie pre intielesulu si pentru luminarea poporulu romanescu.

Consemnarea

Obiectelor intrate la Asociatiunea nationala aradana pentru cultur'a poporulu romanu, intru springinirea sortituri, care in folosulu fundulu Asociatiunii se arangeza pe 1 sept. 1869, si adeca:

(Urmare).

139. Dsiora Veturia Romanu din Oradea-Mare unu portofoliu de cigare, lucratu cu margele; mf. propria.

140. Dn'a Paulina Romanu nascuta Copaciu din Oradea-Mare, unu atramentariu de porcelanu auritu.

141. Dsiora Melani'a Vancu de Teiusiu din Sira o caciula comoda din lana de berolinu in colori nationali.

142. Alu doile donu: o stergatora de pe-ne din panura in colori diferite; mf. propria.

143. Dsiora Mari'a Vancu de Teiusiu din Sira o tienatore de tiilu pentru ciubucu in forma de papusia cu tricolori nationali; mf. propria.

144. Alu doile donu: o invelitoare de canisiu de cibucu din matasa; mf. propria.

145. Dm'a Persid'a Petroviciu nascuta Bolosiu din Aradu intru una cutia decorata cu scoici de mare, colorita nationalu, doue ceptie si una naframa pentru copii mici; mf. pr.

146. Alu doile donu: unu vasu de flori din sticla veneta coloritu nationalu.

147. Alu treile donu: intru una cutia de papiru: trei bucati de vestminte pentru copii mici impletite cu tricolorulu nationalu; mf. propria.

148. Dsiora Lucreti'a Cost'a portretulu lui Mihaiu Bravulu in rama aurita; desemnu cu man'a propria.

149. Mari'a Rosiu din Aradu una corfa de feresta lucrata din margele de sticla mf. propria.

150. Dsiora Sofia Rosiu din Aradu una corfa pentru bilete din lana colorata, si margele; mf. pr.

151. Dn'a Mari'a Gyulai nasc. Botka din Aradu una cutia cu instrumente de scrisu.

152. Dn'a Marchisiu din Carandu, o tassa lucrata din lana de Berolinu, si unu tiene-

toriu de bilete in forma de pocalu, lucratu din margele si matasa; mf. propria.

Aradu 8/20 Augustu 1869,
stradatu de Petru Petroviciu m. p. Notariu.

Cursurile la burs'a de Viena.

(In 25 augustu.)
Imprum. de statu convertatu cu 5 %
62; 70 Imprum. nationalu 71, 90 — Actiunile de creditu 307. sortiurile de 1860, 100.70 sortiurile din 1864, 1 4.30; Obligatiunile desarscarii de pamentu cele, ung. 81.20, banatice 82.25, transilv. 79.50; — bucovin. 75. — argintulu 121.10, galbenii 5.92; — napoleonii 9.92 1/2.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scol'a poporala gr. or. din comun'a Vizma Emolumintele impreunate cu acesta statiune sunt:

In bani 121 f. v. an. 2 1/4 jughere de liveda, 1/4 jug. intravilanu, 24 meti de grau, 24 meti cucurudiu, 12 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupa acestu postu invetiatorescu vor ave a inzestra petitiunile loru concursuali (timbrate) cu estrasu de botezu, testimoniu despre absolvarea pedagogiei, despre serviciulu de pana acum, si portarea morala si politica atestate, si astfelu inzastrate a le transpune subscriisulu pana in 30 sept. s. v. a. c.

Lipova 27. iuliu 1860.
(2-3) Joane Tieranu m. p.
distr. protop. si inspectoriu scolariu

Spre luare a minte!

Tote mobilele ce se aducu in comerциulu Romaniei se procura din Viena, de aceea efptuescu eu tote insarcinariile cu 25% mai efinu.

Galeri'a de mobile

a lui

Jos. Rastl, Opernring 17.

se recomanda prin depositulu ei de fabrica avutu sub garantia, oferindu cele mai noi si mai fine mobile de la

mesari, tapetiaris si de lussu,
garniture de salone, chilie de prandiu si de dormitu,

divane, otomane, balzache, scamne de leganatu etc. precum si celo mai efine mobile pentru servitori. Depositu de fabricate precum orologie, cautatorie, candelabre, lampe, ampele, carniese, curtine. Mai multe sute de picture pentru salone si alte multe noi si vechi picture artistice si obiecte diverse. Carte de modelu cu 250 de desemnaturi ce contine si pretiurile se pote procura pe langa depunerea sumei de 5 fl. care suma se rebonifica la insarcinari mai mari, si e neincungiuratu de lipsa mai alesu pentru cumperatorii de cuantitati mari. (4-12)

Orarie eminate si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renunutu de multi ani,

M. HERZ,

orologiaru orasiniescu
Viena, Stephansplatz nr. 6.

in dosulu cartei lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, cu pretulu curentu. Pentru fie-care orariu regulatu sa da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf

qualitatea cea mai eminata esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,		de aur:		de argintu:	
un Cylinder cu 4 rub.	10-12	Cylinder, aur nr. 3, 8 rub.	30-36	cu 2 fedele, 8 rubini	45-48
„ cu rub. d'auru d-sar.	13-14	„ cu fedelu de aur	37-40	email. cu diamante	58-65
Cylinder cu 8 rubini	15-17	Anker cu 15 rub.	40-44	„ cu sticle crist.	56-60
„ cu doue fedele	15-17	„ mai fine, fed. d'aur	46-60	„ cu 2 fedele	54-59
„ cu sticle cristale	15-17	„ cu 2 fedele	55-58	„ email. cu diam.	70-89
Anker cu 15 rub.	16-19	„ cu fedelu auritu 65, 70,	80, 90, 100	Remontoir,	70, 80, 100
„ mai fine cu fed. de arg.	20-23	„ sticla crist. fed. d'aur.	60-75	„ cu 2 fed. 100, 110, 130	130
„ cu doue fedele	18-22	Remontoirs fed. d'auru	100-130	ce felin de soiu de orarie. — Orarie	de argintu se aurescu pentru fl.
„ mai fine	24-28	„ cu 2 fedele	130-180	1-1.50	Monograms si insemne se facu
„ engl. cu sticla cristalina	19-25	Orariu pentru dame,		de argintu:	fl.
Orariu Anker de armia, f. dup.	24-26	de argintu:	fl.	Cylinder, auritu, ser. d.	13-18
Anker Remontoir, fine so radica la mechia.	28-30	de aur:	fl.	cu 4 si 8 rub.	27-30
„ cu 2 fed.	35-40	emailate	31-36	6 fl.	31-36
Remontoirs sticle cristal.	30-36	cu fedelu de aur	39-40	Alarmatoriu cu orariu, cari a-	prindu siluminarecandu aiarméza,
Anker Remontoirs de armia	38-45	email. cu diamante	42-43	6 fl.	Alarmatoriu pentru siguritate,
		cu sticle cristaline	42-45	méza, 14 fl.	pregatitu ca se pusee candu alar-

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendula (Pendeluhren) fabricate proprie

cu garantia pe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl.
„ totu la 8, di 16, 17, 18, 19, 20 22 fl.
„ se bata la ora si la 1/30, 33, 35 fl.

a se trage se repetate la patrariu si la ora, 48, 50, 53 fl.
Regulatoru la luna 28, 30, 32 fl.
Inpachetarea pentru unu orariu d'acesta 1 fl. 50 cr.

Reperaturile se facu hatu mai bine; insarcinari din strainetate se efptuescu cu cea mai mare punctualitate trimitiindu-se competintia anticipative, ori postcipendu-se de la posta; ce nu convine se primescu in schimb. Orarie, auru si argintu se primescu in schimb cu pretiurile cele mai inalte. Trimitiendu-mi-se pretulu ori ca se primescu la urma de la posta, trimitu si in strainetate orarie, pen dataura ege, si pentru cele ce nu se tienu trimitu banii pe posta.

Uniculu medilocu si celu mai bunu pentru Crescerea perului,

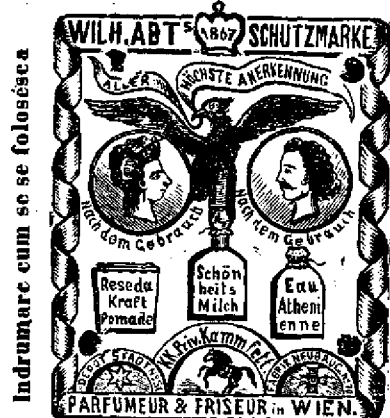
suntu: Preparatele de unu perulu, de Vil. Abt.
in Viena.
privilegiate de Majestatea Sa c. reg. apostolica.

Serisori de recunoastinta: Domnulu Vilelmu Abt la Viena! sum fericitu prin rezultatulu eminentu a pomadel de unu perulu facuta de dta, si te rogu urginte se-mi trimiti pe posta 2 laditie cate cu 50 cr. Primisce inca odata multamirea mea pre cordiala pentru inventatiunea domniale cea pre pretiuita pentru omenimea patimitoria, si ingaduescu de odata se dai publicitei aceste sire pentru ca cu timpul se pora din limba cuventulu „oapu plestugu“. Cu profindu stima Josifu Zimmermann in Karlsbad.

Estrasu din „Foi'a periodica pentru medicin'a forensa, cur'a publica si legelatiunea medicinala“ de datulu Viena, 6 augustu 1866:

Preparatele de unu perulu facute de Dlu Abt pe di ce mergu se bucura de imbratisiare mai mare din partea publiculu, de orace rezultatele ce se castiga prin ele in privintia crescerii si conservarii perului sunt intradeveru supradiatorie. Deci recomandu unu caldura acestu preparatu curatu si efinu tuturora ce dorrescu se si-conserve perulu.

Afara d'aceste preparatele lui Abt pentru unu perulu, spre conservarea si crescerea lui, sunt bine recomandate inca prin mai multe de catu 1000 de epistole, — cari in originalu stau fie cui la dispuestiune — precum si de capacitatele cele d'antain in medicina, din Europa, si prin urmare ori care alta premiare e supraflua.

Indrumare cum se foloseasca se da in 6 limbi.

Pretiurile in detaliu:

1 Flacon (sticlutia) de oleu filtratu de unu perulu cu ori fara parfumu 1 fl., in forma de pomada intr'o ladutia decorata in modu elegantu 60 cr., ca cosmetica (mediloen de frumsetia) 50 cr., pomada de ast'a pentru a colora perulu in negru sau brunetu costa o ladutia din sticla de alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de barba, negra, blondina ori bruneta 25 cr., unu cartonu (o ladutia de hartia grosa) pregatitu in modu elegantu prevedintu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparata de unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toaeta era mai vertosu aptu pentru presente; pentru dame cu esbuchtetu 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

celu mai nou, bunu si nevotatoriu
Mediloculu de a colora perulu, in negru si brunetu cu 2 fl. 50 cr. unu cartonu; perii si peptene etc. pentru peptenare 50 cr. Pasta de coloratu perulu, negra si bruneta cu totu cu peptenu si peria 1 fl.
Reseda-Pomada pentru conservarea perului, o ladutia 1 fl., ca cosmetica 30 cr.

Laptele frumsetii pentru infrumsetiarea fetii cu 40 cr. un flac.
Pasta aromatica de dinti pentru conservarea dintiloru si a gingeliloru cu 40 cr.
Eau Athenienne (apa atheniana) esintia adevertu francesca pentru perderea matretii, unu flaconu 1 fl. Totu felulu de produse de parfumerie si altu felu de articule de toaleta.

Procurarile in strainetate se facu pe langa trimiterea pretiului si 10 cr. spose de invalidu.

Depositulu principalu de trimisu in cantitati mari si mici.

In salonulu meu de peptenatu. Stadt, verlängerte Kärnthnerstasse Nr. 51. si in fabrica: Neubau, Neubaugasse Nr. 70.

Mai departe la D. A. Moll, apotecariu, Tuchlauben; Eduardu Haubner, apot. „Zum Engel“ am Hof; J. Waiss, apot. Tuchlauben; I. Ritter, Rothenthurmstrasse nr. 19; la dl. dr. Girtler, ap. Freitag si c. r. apoteca campestra la Stefansplatz. — In Aradu: (Schwellengröber) friseriu; Brünn: la A. W. Wlasak, apot.; Bozen: I. Bedrlunger; Graz: H. Kielsauser si I. Purgleitner; Krakau: I. Jahn; Klagenfurt: I. Dettoni, frisarin; Lioy P. Mikolaesch; Lenza: I. Haunsteiner; Laibach: Ed. Mahr; Neugradisca: M. Kapunu; Olmütz: Carolu Steigel, frisarin; Oedenburg: A. Mezey, apot.; Praga: I. Fürst, apot.; Pesta: I. v. Török, apot.; Posiunu: I. Wörsterlöw si P. Heurici; Raab: F. Linczenmeyer, apot.; Reichenberg: Ludovicu Ehrlich, apot. Salisburgu: I. Szlammer; Szegedin: F. Weiglein; Wr. Neustadt: Ch. Piemontesi.

Avisa! Afara d'aceste pomada facuta de mine se afla in tote apotecele mai alese, in parfumerii in cele mai multe negocie, ce se deprindu cu parfumerii, precum in Viena si in provincie asi si in strainetate, si pentru a delatru falsificarea aducu la cunoastinta publica ca preparatele mele de unu perulu sunt prevadinte cu indrumarea cum se se foloseasca precum si cu copia c. r. privilegiu nrulu 5640-2340 precum si cu marc'a mea propria.

Wilelmu Abt, frisarin' parfumaru, si proprietariu de privilegiulu c. r. in Viena